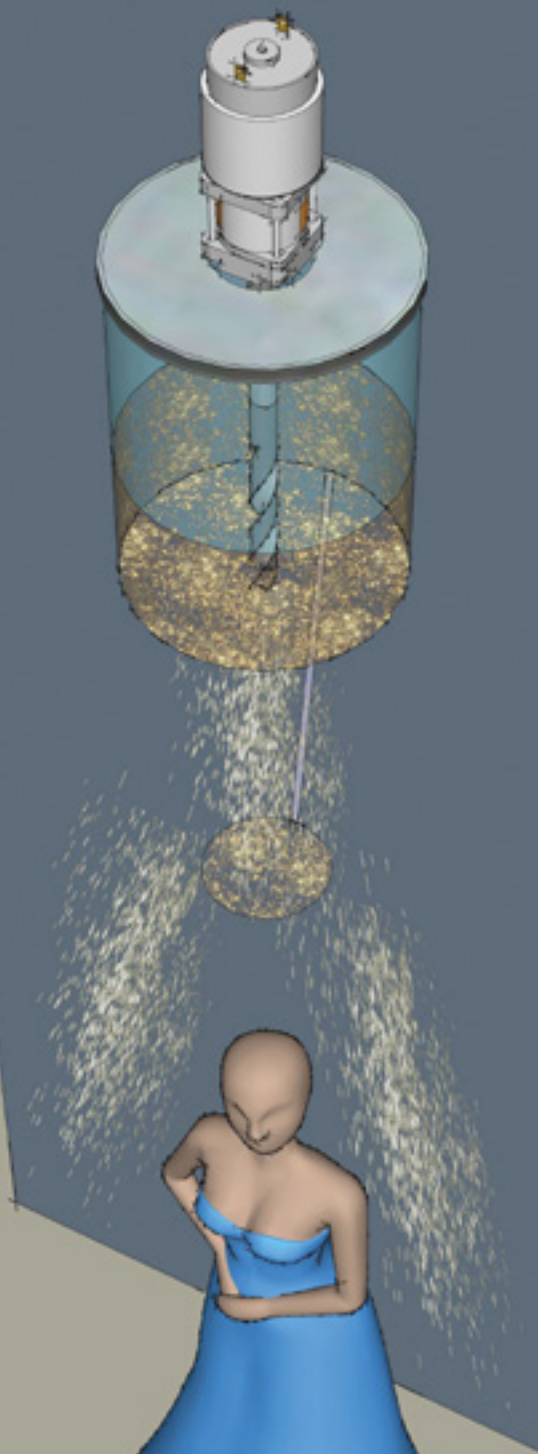

KUNSTGREPEN

VPT-erelid Dhian Siang Lie zei ooit: "Podiumtechniek bestaat niet. Er bestaat alleen techniek, en die kun je toepassen op een podium." Dus waarom zou je enkel naar middelen grijpen die voor theater bedoeld zijn? Kunst vraagt om een vrije geest – het verlangde effect soms om een verrassende oplossing.

Een ruitenwissermotor is een ideale

Geen zaagsel, maar gouden regen

| TEKST: GERBRAND BORGDORFF | ILLUSTRATIE: ERIC HELDENS |

L'incoronazione di Poppea (De kroning van Poppea), de laatste opera van Monteverdi, werd door De Nationale Opera ooit uitgevoerd onder regie van Pierre Audi. In de proloog twisten Deugd, Fortuin en Amor met elkaar over wie de machtigste is. Amor wint en belooft om te laten zien hoe ver zijn invloed reikt. Er volgt een verhaal over de Romeinse keizer Nero, die door toedoen van Amor verliefd wordt op zijn courtesane Poppea. Nero wil met haar trouwen – maar dan moet hij eerst af van zijn huidige echtgenote Ottavia. Zijn leermeester Seneca vindt dat moreel en politiek verwerpelijk, maar daar weet Nero wel raad mee: Seneca wordt gedwongen om zelfmoord te plegen.

Uiteraard is ook Ottavia niet blij met Nero's plannen. Ze beraamt een moord op Poppea. Ze chanteert de voormalige geliefde van Poppea, Ottone, en dwingt hem om de moord te plegen. Geholpen door zijn nieuwe geliefde, verkleed als vrouw en gewapend met een mes gaat Ottone eropuit om Poppea om te brengen. Maar daar steekt Amor een stokje voor; die wil Poppea immers laten promoveren van Nero's courtesane tot zijn keizerin. Amor vangt Ottone's mes op en voorkomt zo de moord. Om dat te verbeelden, wilde regisseur Audi dat Poppea zou worden besprenkeld door gouden regen.

Draaien met een emmertje

Hoe laat je het goud regenen? De regen zelf was makkelijk, die bestaat uit het glitterstrooisel dat je bij elke hobbywinkel kunt kopen. De uitdaging was om de regen op het juiste moment en in de juiste hoeveelheid te laten neerdwarrelen. Aanvankelijk stond er een technicus op de brug met een emmertje aan een stok. Door de emmer langzaam te draaien viel de glitter eruit, maar het was erg lastig om zo goed te doseren.

Dus bedacht het hoofd van de afdeling Effecten van Natio-

nale Opera & Ballet Ruud Sloos – bijnaam: Willie Wortel – een apparaatje waarin een ruitenwissermotor en een houtboor zijn verwerkt. Een ruitenwissermotor is een ideale aandrijving voor veel decoreffecten. Hij is klein, sterk en ongelofelijk betrouwbaar. Dat moet ook wel, want hij moet het jaar in, jaar uit doen. Een ander voordeel van ruitenwissermotoren is dat je ze voor heel weinig geld kunt ophalen bij de autosloop. Een flinke houtboor heeft een mooie diepe groef. Dat maakt dat hij het uiterlijk heeft van de schroef van Archimedes. Voor de liefhebber: op tinyurl.com/schroef kun je hiervan een filmpje zien.

Wat gebeurt er?

Het 'goudenregenapparaat' van Sloos werkt als volgt. De glitter zit in een langwerpige bus en door het deksel van de bus steekt de as van de ruitenwissermotor. Aan die as is een houtboor van 19 millimeter bevestigd. Het einde van de boor steekt juist door een gat in de bodem van de bus. De boor sluit het gat af, maar als je hem laat draaien, wordt de glitter via de groeven in de boor naar buiten geduwd. Vervolgens valt de glitter op een schuin geplaatst plaatje. Door de snelheid van de motor te variëren, kan de hoeveelheid glitter heel nauwkeurig worden gedoseerd. Het schuine plaatje zorgt ervoor dat de glitter nog wat uitwaaiert.

Het resultaat: Poppea wordt op exact het juiste moment en op exact de juiste manier met goud besprenkeld, oftewel beschermd tegen de moordaanslag. Nero kan alle betrokkenen bij de aanslag het land uit zetten en komt zo in één moeite van zijn vrouw, de ex van zijn nieuwe vrouw en diens geliefde af. Als we dat vergelijken met het lot van Seneca, lijkt het erop dat het veroordelen van de keizer zwaarder werd veroordeeld dan het beramen van een moordaanslag. In die zin is zo'n opera toch best een modern verhaal. <<

Zelf ervaring met het gebruik van 'oneigenlijke' (technische) middelen voor theateffecten? Laat het ons weten, we beschrijven het graag in deze rubriek! Mail naar kunstgreden@zichtlijnen.nl.

aandrijving voor veel decoreffecten